

Aan:
mevrouw S. Hilgenga-van Dam

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 17 oktober 2023
Ons kenmerk 42/5.1/2023001250
Behandeld door thema Energie
Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde
over tekort capaciteit energienetwerk

Geachte mevrouw Hilgenga,

In uw brief van 19 september 2023 stelde u een aantal vragen over een tekort aan capaciteit op het energienetwerk. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Is met de uitbreiding van het stroomnet in Zuid-West Drenthe er voldoende capaciteit om de bestaande aanvragen vanuit de grootbedrijven en winkelcentra, zonneparken en nieuwe woningen te honoreren?

Antwoord 1

Ja. De netbeheerders hebben in hun investeringsplannen rekening gehouden met de bestaande aanvragen voor transportvermogen en autonome groei in de benutting van bestaande netaansluitingen.

Vraag 2

Is de verwachting dat deze verzwaring ook voor de verdere verduurzamingsstrategie van Drenthe voldoende is of zal er nog een verdere uitbreiding in Zuid-West Drenthe noodzakelijk zijn?

Antwoord 2

*De mate waarin de huidige verzwaring kan voorzien in de totale verduurzamingsstrategie van Drenthe is afhankelijk van de keuzes die daarin gemaakt worden door Rijk, gemeenten, provincie, bedrijven, etc. Met de verzwaring van het elektriciteitsnet wordt het mogelijk om meer aanvragen voor transportvermogen te honoreren en dus nieuwe stappen in de energietransitie te zetten.
Het overgrote deel van de energietransitie moet echter nog plaatsvinden. In Drenthe wekten wij in 2021 nog maar 15,8% van het totale energiegebruik hernieuwbaar op. De elektriciteitsvraag omvat op dit moment*

slechts 20% van het totale energiegebruik, de overige 80% bestaat uit warmtevraag (met name uit aardgas) en voertuigbrandstoffen (met name diesel en benzine)¹. Om in Drenthe volledig klimaatneutraal te zijn, zijn dus nog vele stappen te nemen. De keuzes die wij op weg daarnaartoe maken, bepalen welke energie-infrastructuur en capaciteit nodig is om dit te accommoderen. De huidige investeringsplannen voor netverzwaring zijn gebaseerd op prognoses van de toekomstige capaciteitsvraag op basis van de huidige inzichten en verwachtingen van duurzame opwekking en elektrificering van de samenleving. Afhankelijk van keuzes die we in Drenthe maken, kunnen hier nog verschuivingen in plaatsvinden.

Naar verwachting blijft de capaciteit op het elektriciteitsnet ook in de komende decennia schaars. Ten eerste omdat het tempo van de energietransitie en elektrificatie sneller toeneemt dan er kabels en stations bijgebouwd kunnen worden. Ten tweede mogen netbeheerders slechts op maatschappelijk verantwoorde wijze investeren in capaciteit van de elektriciteitsnetten. Dat wil zeggen dat de netten niet zeer ruim zullen worden gedimensioneerd op de allerhoogste piekvraag die slechts sporadisch voor zal komen, maar op een economisch verantwoorde belasting. Wij zullen dus efficiënter moeten omgaan met de capaciteit die er wel is, zowel nu als in de toekomst. De vraag naar elektrische transportcapaciteit zal fors toenemen in de komende periode: de netbeheerders verwachten landelijk richting 2030 een toename van 180-250% in de totale elektriciteitsvraag².

Schaarste op het elektriciteitsnet is dus een vraagstuk dat blijvende aandacht van ons college en de Staten vraagt. Wij geven hier invulling aan met het Drents Actieprogramma Netcongestie (DAN), dat onderdeel is van het Coalitieakkoord. Als uitwerking van het Coalitieakkoord zal de aanpak van netcongestie bovendien een prominente plaats krijgen in de op te stellen Energietransitieagenda Drenthe, die wij in 2024 aan de Staten voorleggen.

Als provincie zijn wij, als onderdeel van het DAN, initiatiefnemer en regisseur van het Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie & Klimaat (pMIEK), dat wij afgelopen zomer aan de minister voor Klimaat en Energie hebben gestuurd. Hierin brengen wij samen met netbeheerders en gemeenten de ontwikkelingen die wij in Drenthe verwachten in kaart en sturen wij aan op de prioritering van infrastructuurprojecten in de investeringsplannen van de netbeheerders. Hiermee zorgen wij dat de verdere verduurzaming van Drenthe afgestemd wordt op nieuwe infrastructuurontwikkelingen en de benutting hiervan.

Vraag 3

Klopt het dat bij tekorten op het net prioriteit wordt gegeven aan nieuwe woningen boven bedrijven?

¹ De meest actuele cijfers komen uit 2021, omdat de verwerking van energiedata volgens de benodigde kwaliteitseisen tijd kost. De cijfers zijn te raadplegen via de [Regionale Klimaatmonitor \(klimaatmonitor.databank.nl/\)](https://www.klimaatmonitor.databank.nl/)

² Meer informatie is te vinden via [Het energiesysteem van de toekomst: de 113050-scenario's, 6 april 2023 \(overheid.nl\)](https://www.het-energiesysteem-van-de-toekomst-de-113050-scenario's-6-april-2023-overheid.nl/)

Antwoord 3

Ja, dat klopt.

Er is rekening gehouden met de bouw van nieuwe woningen in de investeringsplannen van de netbeheerders richting 2030. Bovendien is er rekening gehouden met autonome groei van de elektrische belasting door bestaande woningen, ten gevolge van de toename van het gebruik van warmtepompen, zonnepanelen en elektrisch laden thuis. Als onderdeel van het pMIEK hebben TenneT, Enexis en Rendo bovendien het bestaande beleid van de provincie en gemeenten doorgerekend, waaronder de Drentse Woondeal. Op basis hiervan is geconcludeerd dat dit geen nieuwe inzichten oplevert voor de investeringen in hoogspanningsinfrastructuur in Drenthe.

In de eerste versie van het Drentse Afwegingskader voor investeringen in energie-infrastructuur (onderdeel van het pMIEK) hebben wij de hoogste prioriteit gegeven aan Woningen en Voorzieningen. Dat betekent dat wanneer er keuzes moeten worden gemaakt in de volgorde van investeringen in elektriciteitsinfrastructuur, woningen en voorzieningen de eerste prioriteit krijgen.

De huidige beperkingen voor nieuwe aansluitingen op het elektriciteitsnet gelden overigens niet voor huishoudens, maar alleen voor partijen met een grootverbruikersaansluiting (aansluitwaarde van meer dan 3x80 ampère).

Vraag 4

Heeft het College van Gedeputeerde Staten een goed beeld van de omvang van het aantal bedrijven en andere instellingen dat momenteel niet kan worden aangesloten op het net vanwege netcongestie?

Antwoord 4

Ja.

De provincie onderhoudt intensief contact met de netbeheerders Enexis, Rendo en TenneT en is op de hoogte van de totale omvang van de wachtlijsten. Vanwege wet- en regelgeving mogen netbeheerders geen gegevens van individuele aanvragers met de provincie delen.

De provincie biedt bedrijven die niet aangesloten kunnen worden ondersteuning bij beperkingen door netcongestie, waaronder subsidieregelingen voor energiestudies en oplossingen bij netcongestie, een handreiking met mogelijke oplossingen en eerstelijnssteun via het programma Ik Ben Drents Ondernemer (IBDO).

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Statenfractie Drenthe

Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Drenthe
mevrouw J. Klijnsma

Assen, 19 september 2023

Onderwerp: Schriftelijke vragen ex art 41 betreffende tekort aan capaciteit op het energienetwerk

Geachte mevrouw Klijnsma,

Uit eerdere berichten van o.a. DvhN en RTV-Drenthe over netwerkbeheerder Tennet en Enexis bleek dat er op meerder plekken in Drenthe sprake is van een tekort aan capaciteit op het energienetwerk.

Met name de locaties Zeijerveen, Meppel en Hoogeveen werden benoemd als locaties waar er vraag is naar aansluitingen voor grootbedrijven en winkelcentra die in hun verduurzamingsstrategie over willen stappen naar e-boilers en zonnepanelen maar waarbij er geen mogelijkheden meer zijn op het energienetwerk.

Daarover de volgende vragen:

1. Is met de uitbreiding van het stroomnet in Zuid-West Drenthe er voldoende capaciteit om de bestaande aanvragen vanuit de grootbedrijven en winkelcentra, zon- en windparken en nieuwe woningen te honoreren?
2. Is de verwachting dat deze verzwaring ook voor de verdere verduurzamingstrategie van Drenthe voldoende is of zal er nog een verdere uitbreiding in Zuid-West Drenthe noodzakelijk zijn?
3. Klopt het dat bij tekorten op het net prioriteit wordt gegeven aan nieuwe woningen boven bedrijven?
4. Heeft het College van Gedeputeerde Staten een goed beeld van de omvang van het aantal bedrijven en andere instellingen dat momenteel niet kan worden aangesloten op het net vanwege netcongestie?

Sonja Hilgenga-van Dam, CDA Drenthe